

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6. Vtrum debeat dici sacerdos secundum ordinem Melchisedech.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

languine immolato- rum extra, significat modum, quo Chri- stus totos celos in- travit, & per sanguine quem effudit extra celos, immo- lando seipsum in ter- ra, quia semel in an- no, hoc est integro cursu solis, significat unitatem sacrificii Christi in perfecto curia solis iustitia, hoc est in aeternum, hoc est in responsione ad verum dicitur.

¶ 1. Pre. Christus est sacerdos non secundum quod Deus, sed secundum quod homo: sed Christus qua- doque non fuit homo, scilicet in triduo mortis, ergo sacrificium Christi, non est in aeternum.

SED CONTRA est, quod dicitur in Psal. 109. Tu es sacerdos in aeternum.

RESPON. Dicendum, quod in officio sacerdotis duo possunt considerari, primo quidem, ipsa obla- tio sacrificii: secundò, ipsa sacrificii consumatio, quae quidem consistit in hoc, quod illi, pro quibus sacrifi- cium offertur, sinem sacrificii consequuntur. Finis autem sacrificii, quod Christus obrulit, non fuerunt bona temporalia, sed aeterna, quae per eius mortem adipiscimur (unde dicitur Heb. 9. quod Christus est affi- siens pontifex futurorum bonorum) ratione cuius Christi sacerdotium dicitur esse aeternum. Et haec quidem consumatio sacrificii Christi, praefiguraba- tur in hoc ipso, quod Pontifex legalis semel in anno eum sanguine hirci & vituli intrabat in sancta san- ctorum, ut dicitur Leu. 16. cum tamen hircum & vitulum non immolaret in sanctis sanctorum, sed extra: & similiter Christus in sancta sanctorum, id est ipsum celum intravit, & nobis viam paravit intrandi, per uirtutem sanguinis sui, quem pro nobis in terra effudit.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sancti qui e- runt in patria, non indigebunt ulterius expiari per sacerdotium Christi, sed expiari iam indigebunt co- sumari per ipsum Christum, a quo gloria eorum de- pendet. Unde dicitur Apocal. 21. quod claritas Dei illuminat illam, scilicet ciuitatem sanctorum, & lu- cerna eius est agnus.

AD SECYNDVM dicendum, quod licet passio & mors Christi de cetero non sit iteranda, tamen uirtus illius hostiae semel oblate, permanet in aeternum.

Et per hoc patet responsio ad tertium, quia, ut dicitur ad Heb. 10. Vna oblatione consumauit in aeter- num sanctificatos. Vnitas autem huius oblationis fi- gurabatur in lege per hoc quod semel in anno lega- lis Pontifex cum solemnibus oblatione sanguinis intra- bat in sancta. ut dicitur Leu. 16. sed deficiebat figura aueritate in hoc quod illa hostia non habebat sem- piternam uirtutem: & ideo annuatim illa hostiae rei- terabantur.

ARTICVLVS VI.

Vtrum sacerdotium Christi fuerit secun- dum ordinem Melchisedech.

¶ Super quaestio uige- mesecunda articu- lum sextum.

Titulus clarus est. In corpore articuli unica est co- clusio. Sacerdotium Christi est secundum ordinem Melchisedech.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur quod sacerdotium Christi non fuerit secundum ordi- nem Melchisedech. Christus n. e- fons toti sacerdotii, tamq. princi-

palis sacerdos: sed illud quod est principale, non sequitur ordinem alterius, sed alia sequuntur ordi- nem ipsius. ergo Christus n. de- bet dici sacerdos secundum ordi- nem Melchisedech.

¶ 2. Prat. Sacerdotium ueteris legis, propinquius fuit sacerdotio Christi, quam sacerdotium quod fuit ante legem; sed sacramenta tanto expressius significabant Christum, quanto propinquo- ra fuerunt Christo, ut patet ex his, quae in secunda parte dictae sunt: ergo sacerdotium Christi magis debet denominari secun- dum sacerdotium legale, quam secundum sacerdotium Melchi- sedech, quod fuit ante legem.

¶ 3. Pre. Heb. 7. dicitur, quod est Rex pacis, sine patre, sine matre, sine genealogia, neque numerum dierum, neque finem uitae habens: quae quidem conueniunt soli filio Dei. ergo non debet dici Christus secundum ordinem Melchisedech, tamquam cuius- dam alterius, sed secundum ordi- nem sui ipsius.

SED CONTRA est, quod dicitur in Psal. 109. Tu es sacerdos in aeternum, secundum ordinem Melchisedech.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, legale sacerdotium fuit figura sacerdotii Christi, non quidem quasi adaequas ueri- tatem, sed multum ab ea deficiens: tum, quia sacerdotium legale non mundabat peccata: tum etiam, quia non erat aeternum, sicut sacerdotium Christi. Ipsa autem excellen- tia sacerdotii Christi ad sacerdotium Leuiticum fuit figurata in sacer- dotio Melchisedech, quod ab Abra- ha decimas sumpsit, in cuius lū- bis decimatus est quodammodo ipse sacerdos legalis: & ideo sacer- dotium Christi dicitur esse secundum ordinem Melchisedech, propter excellentiam ueri sacerdotii ad figurale sacerdotium legis.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod Christus non dicitur esse secundum ordinem Melchisedech, quasi principalioris sacerdotis, sed quia si figuratis excellentia sacerdotii Christi ad sacerdotium leuiticum.

AD SECYNDVM dicendum, quod in sacerdotio Christi duo potest consi- derari. ipsa oblatio Christi, & par- ticipatio eius. Quam ad ipsam obla- tionem, expressius figurabat sacer- dotium Christi sacerdotium legale per sanguinis effusionem, quae sacer- dotium Melchisedech, in quo san- guis non effundebatur, sed quan- tum ad participationem huius sacri- ficij, & eius effectum, in quo preci-

ch. Probat. Sacerdo- tium Christi fuit praefi- guratum per lega- le sacerdotium & p- sacerdotium Melchi- sedech: sed per illud defectiue, per hoc quantum ad excel- lentiam ipsius supra legale, ergo est secun- dum ordinem Mel- chisedech.

¶ Antecedens habet tres partes.

Prima, supponit- tur, quod sacerdotium Christi, praefi- guratum fuerit in utro- que.

Secunda, quod de- fectiue in legali praefi- guratum quia non mundabat peccatis: tum quia non aeter- num.

Tertia, quod excel- lentia figurata esset per Melchisedech, p- batur: quia excellen- tia ipsius per excelle- tiam illius represen- tata fuit. Quod autem illud fuerit excelle- ntius legale, probatur, quia sacerdos legalis decimatus fuit in lum- bis Abrahae, decimas soluentis Melchise- dech, constat. n. excel- lere illum cui decime dantur. Hanc mate- riam diffuse tractat Apo- stolo ad Heb. 7. unde sumpta est haec ratio.

¶ Aduerte hic, quod sacrificium Christi su- mitur dupliciter. Pri- mo secundum seip- sum, ut ab ipso Chri- sto oblatum est in ara crucis. Et sic conside- ratur dupliciter, uel formaliter, secundum id, quod in se est, & hoc modo Christus, cum dicitur sacerdos secundum ordinem Melchisedech, intelli- gitur secundum ordi- nem dignitatis & ex- cellentiae respectu sa- cerdotii legalis, uel causaliter secundum suum effectum, unita- tem scilicet membro- rum Christi in chari- tate & pace, & hoc modo cum Christus dicitur sacerdos secun- dum ordinem Mel- chisedech, intelligi- tur secundum ordi- nem proportionalis similitudinis inter res oblatas a Melchisedech (panem, sci- licet & uinum) & uni- tatem ecclesiae, quon- iam sicut tam panis, quam uinum fit ex multis concurren- tibus in unum, ut August. dicit, &

M 4 in

Tertia S. Thoma.

in litera habetur, ita ex multis unum Christi corpus mysticum conficitur, quod est ecclesia &c.

Referretur de con. sec. dist. 2. cap. Quia papius.

Secundo modo sumitur sacrificium Christi secundum suum memoriale sacrificium, quod sollet Christus instituit in sua ecclesia, in sue passionis mortisque memoriam offerendum, ut quotidie fit in Eucharistia sacrificio. Et sic cum Christus dicitur sacerdos secundum ordinem Melchisedech, intelligitur de ordine assimilatiōis in materia sacrificij: nam panem & vinum assumi instituit in suo memoriale sacrificio pro materia Eucharistie, sicut Melchisedech panem & vinum obtulerat in sacrificio.

Super questionis 23. articulum primum.

Titulus clarus est. Adoptare enim significat facere sibi filium adoptivum.

In corpore unica est conclusio, Deo convenit adoptare. Probat & declaratur: probatur quidem sic, Deus ex sua bonitate admittit homines ad divina beatitudinis hereditatem, ergo Deo convenit adoptare. Antecedens continet tria. Primo causam, scilicet quod ex bonitate.

Secundo terminum, scilicet divinam beatitudinem. Tertio modum seu formam, scilicet hereditatem. Et quo ad singula in litera probatur. Quo ad causam: quia Deus ex sua bonitate admittit omnes creaturas ad sue bonitatis participationem, & precipue rationales. Quo ad terminum: quia creatura rationales sunt capaces divine beatitudinis, quia sunt ad imaginem Dei facte.

Quo ad formam hereditatis: quia divina beatitudo est quia Deus est beatus, ac per hoc per seipsu diues, ac per hoc, hereditas. Prima sequitur.

3. d. 10. q. 2. ar. 1. q. 1. Et 4. contra c. 17. fin.

21. q. 33. art. 5.

puer attenditur excellentia sacerdotij Christi ad sacerdotium legale; expressius prafigurabatur per sacerdotium Melchisedech, qui offerebat panem & vinum, significantia, ut Augustinus dicit, ecclesiasticam unitatem, quam constituit participatio sacrificij Christi. Unde etiam in nova lege verum Christi sacrificium communicatur fidelibus, sub specie panis & vini.

AD TERTIUM dicendum, quod Melchisedech, dicitur esse sine patre, & sine matre, & sine genealogia, & quod non habet initium dierum, neque finem: non quia ista non habuerit, sed quia in scriptura sacra ista de eo non legunt. Et per hoc ipsum, ut Apostolus ibidem dicit, assimilatus est filio Dei, qui in terris est sine patre, & in caelis sine matre, & sine genealogia, secundum illud Isa. 53. Generationem eius quis enarrabit? & secundum divinitatem, neque principium neque finem dierum habet.

QVAESTIO XXIII.

De adoptione Christi, in quatuor articulis divisa.

DEINDE considerandum est, an adoptio Christo conveniat.

Et circa hoc quaeruntur quatuor.

Primo, Vtrum Deo conveniat adoptare filios.

Secundo, Vtrum hoc conveniat soli Deo patri.

Tertio, Vtrum sit proprium hominum adoptari in filios Dei.

Quarto, Vtrum Christus possit dici filius adoptivus.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum Deo conveniat filios adoptare.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur quod Deo non conveniat filios adoptare. Nullus enim adoptat nisi extraneam personam in filium, secundum quod Iurista dicit: sed nulla persona est extranea Deo, qui est omnium creator, ergo videtur quod Deo non conveniat adoptare.

Prat. Adoptatio videtur esse introducta in defectum filiationis naturalis: sed in Deo invenitur naturalis filiatio, ut in prima parte habitum est, ergo non convenit Deo filios adoptare.

Prat. Ad hoc aliquis adoptatur, ut in hereditate adoptantis succedat: sed in hereditate Dei non videtur aliquis posse succedere: quia ipse nunquam decessit, ergo Deo non convenit adoptare.

SED CONTRA est, quod dicitur Eph. 1. Praedestinavit nos in adoptionem filiorum Dei: sed praedestinatio Dei non est irrita, ergo Deus aliquos sibi adoptat in filios.

RESPON. Dicendum, quod aliquis homo adoptat alium sibi in filium, in quantum ex sua bonitate admittit eum ad participationem suae hereditatis. Deus autem est infinitae bonitatis, ex qua contingit, quod ad participationem bonorum suorum suas creaturas admittit. Et precipue rationales creaturas, quae in quantum sunt ad imaginem Dei facte, sunt capaces beatitudinis divinae, quae quidem consistit in fruitione Dei per quam etiam ipse Deus beatus est, & per se ipsum diues, in quantum seipso fruatur. Hoc autem dicitur hereditas alicuius, ex quo ipse est diues: & ideo in quantum Deo ex sua bonitate admittit homines ad beatitudinis hereditatem, dicitur eos adoptare. Hoc autem plus habet adoptatio divina, quam humana: quia Deus hominem, quem adoptat, idoneum facit per gratiam munus ad hereditatem coelestem percipiendam. Homo autem non facit idoneum eum, quem adoptat, sed potius eum iam idoneum eligit adoptando.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod homo in sua natura consideratus, non est extraneus a Deo, quantum ad bona naturalia quae recipit: est tamen extraneus, quantum ad bona gratiae, & gloriae, & secundum hoc adoptatur.

AD SECUNDUM Dicendum, quod hominis est operari ad suppleendam suam indigentiam, non autem Dei, cui convenit operari ad communicandam suae perfectionis abundantiam. Et ideo sicut per actum creationis communicatur bonitas divina omnibus creaturis, secundum quantum similitudinem, ita per actum adoptionis communicatur similitudo naturalis filiationis hominibus, secundum illud Rom. 8. Quos praesciuit confortes fieri imaginis Filij sui.

AD TERTIUM dicendum, quod bona spiritualia possunt simul a pluribus possideri, non autem bona corporalia, & ideo hereditatem corporalem nullus potest percipere, nisi succedens decedenti: hereditatem autem spirituales simul omnes ex integro accipiunt sine detrimento patris semper viventis. Quibus posset dici, quod Deus decessit, secundum quod est in nobis per fidem, & incipit in nobis esse per speciem, sicut glossa dicit Rom. 8. super illud, Si filij, & heredes.

in litera non probatur. Secunda autem probatur, quia illud est alicuius hereditas; quo est diues. Consequentia vero principalis probatur. Humana adoptio, ad cuius similitudinem divina dicitur, est quia aliquis ex sua bonitate constituit alium in successore suae hereditatis. Declaratur autem ex differentia inter humanam & divinam adoptionem, quia divina dignificat, idoneum faciendo hereditatem: humana autem idoneum praesupponit, quem heredem facit.

Et nota hic responsiones ad singula argumenta, quia necessaria valde sunt ad intellectum materiae huius.

Vnum tamen restat hic dubium circa illud, Beatitudo est, quia Deus est diues: quoniam beatitudo spectat ad mentem, divitia vero ad potentiam: constituit enim divitiae potentiae affluenter rebus ad possessionem pertinentibus.

Sed hoc facile solvitur, dicendo, vel quod beatitudo, facit causam literae divitem. Unde beato promissum est esse. Super omnia bona sua constituet eum. Vel quod beatitudo sumitur collectivae se integraliter, ut ex suis omnibus partibus, consistat, ad felicitatem enim requiritur potentia plena, alioquin non esset quis simpliciter felix.

Super